

OXBERGS HEMBYGDSFÖRENING

Axi kvarn efter restaureringen 2015–16

Verksamhetsberättelse 2016

Så här har året varit:

Hembygdsföreningens **årsmöte 2016** hölls i Bygården den 7 februari med ett 15-tal årsmötesdeltagare.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Göran Albinsson	ordförande
Lars Lundin	sekreterare
Kjell Sverre	ledamot
Mats Yrgård	"
Stig Larsson	"

Jan-Olov Håmås har varit kassör, dock utan att ingå i styrelsen.

Sedan årsmötet 2016 har styrelsen sammanträtt fyra gånger under året samt haft ett förberedande sammanträde inför årsmötet 2017. Härutöver har styrelsen lagt ner uppemot 500 timmar på projektet "Upprustning av Axi kvarn".

Arrangemang

Hembygdsförening anordnade den 21 maj en **gökotta** i Hållan. Ett 30-tal deltagare vandrade runt fäboden tillsammans med ornitologen Mattias Högberg från Blyberg.

I det vackra vädret hörde/såg man ett 15-tal fågelarter, men ingen gök denna gång heller!

Fågelskådning utanför Inez Petterssons stuga i Hållan

Arrangemanget avslutades med korvgrillning/fika vid fäbodlagets stuga vid Trekanten i Hållan, där man även fick höra berättas om Hållan och fäbodlivet där genom åren.

Midsommarfirandet i Oxberg arrangerades traditionsenligt av hembygdsföreningen med kransbindning och majstångsresning på midsommardagen.

Majstången så sakteliga på väg upp. Tv i bakgrunden Missionshuset, där midsommararrangemanget avslutades med fika

Vattnäs spelemän stod för musiken och Vasaloppets VD Eva-Lena Frick högtidstalade.

Vattnäs spelemän uppträdde i lövad inramning

Eva-Lena Frick i Mats Yrgårds talarstol

Vinnare i den årliga utlottningen bland hembygdsgörens medlemmar av en gubbstol, tillverkad och skänkt av Mats Yrgård, blev Emma Tomlén.

Sedan majstångsresningen väl var avklarad följde dans kring stången. Arrangemanget avslutades med att hembygdsgörelsen bjöd på midsommarfika i missionshuset.

Axi kvarn

Den förra året påbörjade *upprustningen av Axi kvarn* har slutförts under hösten 2016 och har varit det projekt som hembygdsgörelsen särskilt kraftsamlat kring under året.

I upprustningsarbetena som kom igång i september 2015 bidrog hembygdsgörelsen inledningsvis med eget arbete i form av bl a demonteringsarbete och bortforsling av material. Sedan struligheter med materielleveranser mm gjort att upprustningen inte kunde slutföras med anlitad entreprenör under hösten fortsatte arbetet under 2016 i egen regi med utbyte av kluvor i rämnorna, markarbeten, tillverkning och installation av ”kwennkall” mm.

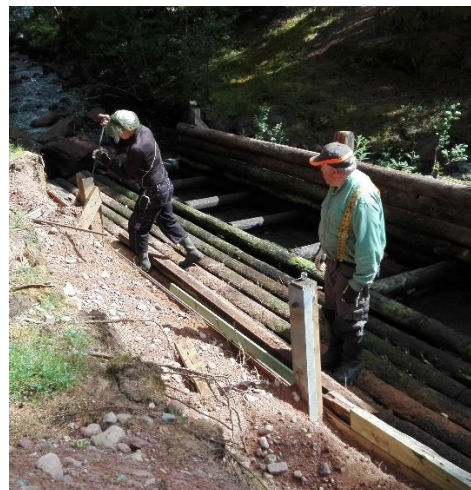
Utgångsläget innan utbytet av halvkluvorna

Rolf Nyström och Göran Albinsson gör iordning kluvor vid idrottsplatsen

De nya rämnorna in under kvarnen studeras av Stig, Kjell, Leif och Göran i oktober 2015

Göran och Stig byter ut halvkluvor i huvudrännan

Mats jobbar i rännan

Tage Olsson fyller på med grus intill huvudrännan

*Att byta ut en "kwennkall" har
har ingått i projektet*

*Besök av delar av jaktlaget m fl i slutskedet av
renoveringen*

*Timrings- och snickeriarbetena färdiga. Vid fotograferingstillfället återstod påfyllnad av
jord i utrymmena mot dammen*

De direkta projektkostnaderna har tack vare stora egna insatser, uppskattade till ca 80 000 kr (schablonmässigt beräknat med 175 kr/timme), hållit sig inom kostnadsramen. Projektet har fått externt ekonomiskt stöd av:

- *Länsstyrelsen* med 125 000 kr
- *Mora-Våmhus Fiskevårdsområdesförening* med 30 000 kr
- *Trängslets regleringsfond* med 60 000 kr och
- *Privat bidrag* med 2 000 kr

Projektet slutbesiktades den 3 november 2016 av den största bidragsgivaren, Länsstyrelsen, med väl godkänt resultat.

Övrigt

I Mora hembygdslags årsskrift "*Missmårn 2016*" bidrog Oxbergs hembygdsförening genom Lars Lundin med en berättelse benämnd "Vårfloder och översvämningar i Oxberg", där bl a vårfloderna 1906 och 1916 i trakten stod i fokus.

Vårfloden i Oxberg 1906 vid järnvägsbron. Mannen längst t v är folkskolläraren Lars Öhnell och mannen längst t h Anders Nyström d.ä. Övriga personer på bilden är okända.

Sedan 2013 har Oxbergs hembygdsförening ett avtal med Sveriges hembygdsförbund om nyttjande av **datan *Bygdeband***.

Oxbergs hembygdsförening har vid årsskiftet 2016–17 publicerat oxbergsanknutna uppgifter om ca 3 100 personer och ca 1 500 platser samt ett 60-tal dokument och ca 2 100 bilder i databasen.

Tommy Tomlén har under året utsetts till ytterligare en inmatare av uppgifter till Bygdeband vid sidan av Lars Lundin, Göran Albinsson och Kjell Sverre.

Några fotografier från Oxberg som är inlagda i Bygdeband:

Småskolan och kapellet omkring 1920

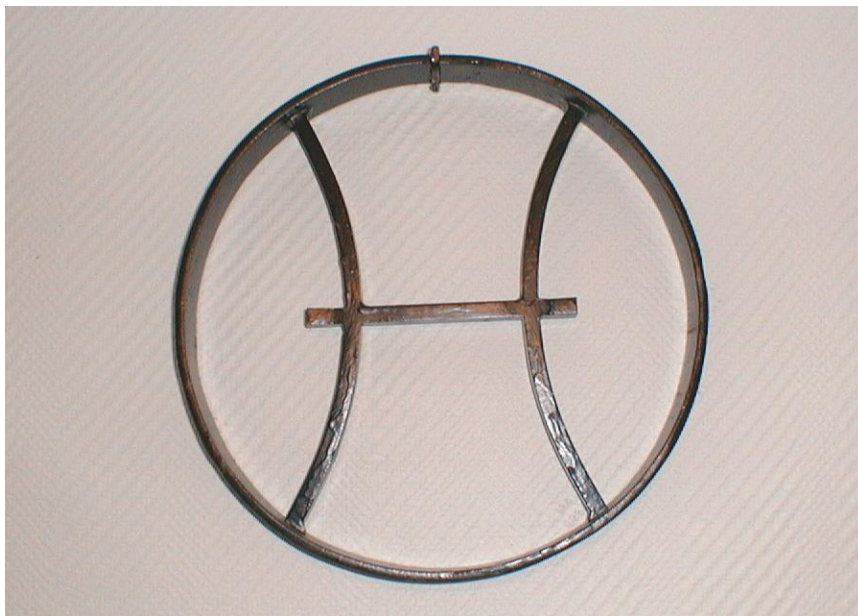

Skolkort från 1897: Första raden fr v okänd, Märnes Stina, Gopshusflicka, Anna Ljudén /g Pålsson/, Öhnells pojkar Einar och Karl, Klara Johnsdotter, Kjefas Ida, Ester Palmberg och Pekk Maria. Andra raden fr v Trumb Johanna, Anna Johnsdotter, okänd, Anna Storius, läromästaren Öhnell själv, Pilt Selma, Frida Mohlin, Kattbåkk Tilda och Gut Hilma. Övriga pojkar okända.

Skolan på bilden från 1897 är Tålvårsskåjlan som uppfördes 1882. Två år efter det att bilden tagits var lästiden 30 veckor per år, fördelade på 15 veckor på vardera av småskole- resp folkskoleavdelningen.

Läraren Öhnells avlöning var 700 kr per år, fri bostad och till vedbrand 60 kr. Som Öhnell hade byggt sig en liten ladugård samt skaffat sig ett kokreatur fick han också utöver lärarlönen 80 kr till kofoder (källa: "Oxberg i går", del 1)

Föreningens fastighet "**Oxbergsgården**" har under året nyttjats på sedvanligt sätt. På uthyrningssidan innebär detta att Oxbergsgården varit fullbokad under flera av Vasaloppsarrangemangen.

*Denna järntillverkade figur föreställer **Oxbergs bymärke**.*

Det är uppsatt på en vägg i Oxbergsgården. Bymärket anbringades på de skmjågningspålarna som användes redan på 1700-talet för att strandsko Österdalälven. Oxberg, liksom andra byar längs älven, var ansvarig för strandskoningen av en viss sträcka av älven för att förhindra ras och urgröpfung.

Av den **ekonomiska redovisningen** framgår att hembygdsföreningen **2016** gjorde en vinst på 38 230 kronor.

Hembygdsföreningen hade vid årsskiftet 2016/17 145 betalande **medlemmar**, en liten ökning från föregående årsskifte.

Oxberg i januari 2017

Göran Albinsson
Ordförande

Lars Lundin
Sekreterare